

VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE

V zadnjih nekaj mesecih so slovenska informativna glasila namenila veliko pozornosti vseživljenjskemu izobraževanju. To je zelo pohvalno, ker v tako hitro se spreminjajočem svetu brez stalnega učenja ne gre. Kaj pa je pravzaprav vseživljenjsko izobraževanje? Najbolj preprosta in uveljavljena definicija pravi, da med vseživljenjska izobraževanja sodijo vsa izobraževanja, ki jih človek opravi po zaključku formalnega izobraževanja. Pri tem se pojavi kar nekaj vprašanj, kot so: kako se vodi ta evidenca in kako v ta način izobraževanja uvrstiti tiste, ki se učijo individualno, na primer iz strokovnih revij, v podjetju s pogovori s svojimi sodelavci pri reševanju problemov, ob nakupu novega pametnega telefona, z obiskovanjem sejmov in razstav. Nekateri temu ne rečejo vseživljenjsko izobraževanje, ampak vseživljenjsko učenje, kar je verjetno bolj prav.

Vsi, ki oblikujemo revijo Ventil, se trudimo, da naše bralce informiramo o novostih s področja tehnike in naravoslovja in da bralci lahko rečejo, da je to zanje neke vrste izobraževanje. Na strojniškem področju, na področju mehatronike, elektronike in še nekaterih drugih področjih, ki jih pokriva revija Ventil, to delamo že več kot dve desetletji. Prav s tega vidika je zelo pomembno, da take revije obstajajo, da so dostopne najširšemu krogu bralcev in da jih ljudje tudi prebirajo.

Ali v današnjem svetu za strojnika, elektronika, mehatronika in druge poklice s področja naravoslovja in tehnike obstaja kakšna druga pot kot vseživljenjsko izobraževanje? Ja, je, ampak samo tista, ki vodi v zastoj in propad.

Po objavah v slovenskih medijih je v Sloveniji v vseživljenjsko učenje vključenih relativno veliko državljanov. V starostni dobi med 35. in 49. letom se na primer vseživljenjsko izobražuje kar dobra tretjina našega prebivalstva. Od teh pa jih je kar dve tretjini vključenih v izobraževanje v svojem poklicu oziroma na delovnem mestu. To je z vidika revije Ventil zelo dobro in v primerjavi z drugimi evropskimi državami višje. V primerjavi z Združenimi državami Amerike pa malo. Tam se namreč celo življenje uči kar 73

odstotkov vseh odraslih ljudi. Zvidika naroda bi bilo potrebno, da se v vseživljenjsko učenje vključi čim več ljudi.

V podjetjih je zelo pomembno vseživljenjsko učenje od starejših delavcev, ki so svoje znanje pridobili z izkušnjami. Znanje, ki ga nekdo pridobi zveč desetletnim delom v podjetju, je neprecenljive vrednosti. Kako to znanje prenesti na mlajše, pa je velik problem. To še posebno velja za naša podjetja, v katerih se pogosto želijo starih delavcev znebiti takoj, ko izpolnijo pogoje za upokojitve. V normalnih državah starejše na odhod v pokoj »pripravijo«, jim ponudijo zelo različna sodelovanja z namenom, da znanje ostane v podjetju. Z delno zaposlitvijo starejših po upokojitvi veliko znanja ostalo v podjetju in na neformalen način prešlo na mlajše. Res je, da danes v dobi interneta mladi zelo hitro prehitijo starejše in da zelo hitro pridejo do znanja, vendar je na strojniškem področju zelo veliko znanja, ki se pridobi z izkušnjami in praktično ne zastari.

Predstavnica Svetovnega gospodarskega foruma pravi, da se bomo morali leta 2022 učiti 101 dan vsako leto, da bi lahko sledili tehnološkemu razvoju. To pomeni eno tretjino časa. Če to pretvorimo v delovne ure zaposlenega, pomeni skoraj polovico delovnega časa.

Vsi pa vemo, da danes v enem dnevu lahko pridobimo toliko informacij in tudi znanja, kot smo ga pred desetletji v celotnem življenju. To pa pomeni, da moramo izbirati, katera znanja so za nas pomembna.

Pri tako hitrem spreminjanju potrebnih znanj za življenje, za delo in zaslužek pa je vprašanje, kaj pri tem delajo formalne izobraževalne ustanove.

Če na primer klasičnatelnična fakulteta študentom ne da dovolj sodobnega znanja za industrijo in za njen razvoj, bo ta ustanova prej ko slej izgubila pomen in tudi študente. To se v praksi dogaja. Kje je rešitev? Rešitev je relativno preprosta. Vsaka tehnična fakulteta se mora vključiti v vseživljenjsko učenje svojih diplomantov in tudi drugih, ki delajo na tem področju. Če smo bolj konkretni in navedemo predlog za Fakulteto za strojništvo v Ljubljani. Slednja bi morala spoznati, da danes slovenska industrija temelji le na nekaterih zelo učinkovitih in v svetu konkurenčnih proizvodnjah. Med te lahko štejemo učinkovito izrabo energije, kar je potreba vsake družbe, livarstvo, orodjarstvo in proizvodnjo delov mobilnih sredstev. Vseživljenjske učne programe za prej navedena področja bi morala sestaviti industrija. Program pa bi morali izvesti skupaj fakulteta in industrija. Obojestranska korist bi bila v takšni izvedbi neizmerna. To bi bilo dolgoročno sodelovanje med univerzo in industrijo – pravo vseživljenjsko izobraževanje in učenje.

Janez Tušek